

S/S BALKAN

Α' μέρος

«Τα βουλγάρικα καράβια του Αιγαίου» κατά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο

Τα πλοία της βουλγαρικής εμπορικής ναυτιλίας στις υπηρεσίες των ναζί κατακτητών. Πολλά τορπιλίστηκαν, βυθίστηκαν και παραμένουν στο βυθό του Αιγαίου. Μόνο ένα απ' αυτά έχει ερευνηθεί: το ναυάγιο SS BALKAN, στον Μούδρο της Λήμνου. Και με αφορμή ένα καράβι, ξεδιπλώνονται μικρές και μεγάλες ναυτιλιακές ιστορίες, σε καιρό ειρήνης και σε καιρό πολέμου. Σε Αιγαίο, Εύξεινο Πόντο και Μεσόγειο

ΚΕΙΜΕΝΟ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΚΑΛΩΝ

«Ήτونه τότες
που βούλιαξαν
του βουλγάρκου...»

(Α.Ζ., Πλατύ Λήμνου)

Στην υπερκατασκευή του SS BALKAN, ο δύτες Γιώργος Βανδώρος μαζεύει τον μίτο που οδηγεί στη γραμμή κατάδυσης. Διακρίνεται ένας αεραγωγός και η βάση της τσιμινιέρας του πλοίου

ARCHIVE DIMITRIS GALON

Το ατμόπλοιο BALKAN με το πρώτο του όνομα SS LOUIS FRAISSINET, επιταγμένο από τη γαλλική κυβέρνηση κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο

COLLECTION RAUL MAYA

Αμέσως μετά την έναρξη της επιχειρήσεως «Μαρίτα», στις 6 Απριλίου 1941, περισσότερο γνωστή ως Βαλκανική Εκστρατεία (Balkanfeldzug), και μέχρι την περάτωσή της με την κατάληψη της Αθήνας, η 12η στρατιά της Βέρμαχτ, υπό τις διαταγές του στρατάρχη Wilhelm List, στηρίχτηκε κυρίως στο πεζικό, στην αεροπορία και στις χερσαίες μηχανοκίνητες μονάδες της για να προελάσει στα νότια Βαλκάνια. Μετά την κατάληψη του βορειοανατολικού παράλιου ελλαδικού χώρου, η ανυπαρξία γερμανικού Ναυτικού στο Αιγαίο οδήγησε στην επίταξη μικρών πετρελαιοκίνητων¹ και φορτηγίδων που εντοπίστηκαν από το γερμανικό στρατό κυρίως σε Καβάλα και Αλεξανδρούπολη, και στη χρησιμοποίησή τους για τη μεταφορά στρατιωτικών μονάδων με σκοπό την κατάληψη αρχικά της Θάσου και της Σαμοθράκης και στη συνέχεια της στρατηγικά σημαντικής Λήμνου και του Αγίου Ευστρατίου². Για την περαιτέρω μεταφορά στρατιωτικών μονάδων και εφοδίων σε μακρινότερους προορισμούς, η Βέρμαχτ στηρίχτηκε στα λίγα

πλοία του γερμανικού Εμπορικού Ναυτικού που βρίσκονταν εγκλωβισμένα από την αρχή του πολέμου στη Μαύρη Θάλασσα, με κύρια ανάμεσά τους τα SS LARISSA (πρώην ODERLAND, 1.581 κ.ο.χ.) και SS ITHAKA (πρ. VATERLAND, 1.606 κ.ο.χ.) της Atlas Levante Linie της Βρέμης, το SS DELOS (πρ. OSTERNDORF, 2.575 κ.ο.χ.) της Deutsche Levante Linie του Αμβούργου, και το SS NORBURG (πρ. HORNSUND, 2.392 κ.ο.χ.) της Flensburger Dampfer Compagnie του Φλένσμπουργκ. Αφού κατέπλευσαν σε ελληνικά λιμάνια τον Απρίλη του 1941, έμφορτα με εφόδια για το γερμανικό στρατό, δύο από τα πλοία αυτά, τα SS NORBURG και SS ITHAKA, συνοδευόμενα από τορπιλοβόλα του ιταλικού Βασιλικού Ναυτικού (Regia Marina Italiana), μετέφεραν τμήματα της γερμανικής 164ης Μεραρχίας Πεζικού τα οποία συνέβαλαν στη στρατιωτική ενίσχυση της Λήμνου και στην κατάληψη της Λέσβου και της Χίου³. Από τον Μάιο του 1941, μετά την αποπεράτωση της επιχειρήσεως «Ερμής», της γνωστής μάχης της Κρήτης, και την ολοκληρωτική κατάληψη του